

5 ARALIK
2023

HAFTALIK GÜNDEM

EKONOMİK DAR BOĞAZ

Kasım 2023 için enflasyon oranları açıklandı. İstanbul Ticaret Odası İTO İstanbul Ücretliler Geçinme Endeksi ÜGE'ye göre Tüketici Fiyatları Enflasyonu TÜFE aylık yüzde 3,79; yıllık 73,89; Ocak ayından Kasım ayına kadar olan 11 aylık dönem için ise 68,93 oldu. ÜGE istatistiklerine göre Toptan Eşya İndeksi olarak açıklanan Üretici Fiyatları Enflasyonu ÜFE ise aylık 2,94; yıllık 65,01; 11 aylık dönem için 59,10 oldu.

Maaşlardaki artışı belirleyecek olan resmî enflasyon oranlarını açıklayan Türkiye İstatistik Kurumu TÜİK verilerine göre TÜFE aylık yüzde 3,28; yıllık yüzde 61,98; 11 aylık 60,09 oldu. ÜFE ise aylık yüzde 2,81; yıllık yüzde 42,25; 11 aylık yüzde 42,59 oldu.

Yalnızca TÜFE oranlarını açıklayan ENAG ise TÜFE'yi aylık yüzde 5,58; yıllık enflasyonu yüzde 129,27 olarak duyurdu.

İşte emekçinin, ücretlinin hâli bu. AKP ise sadece oy alıyor, oyalanıyor, seçim hesapları yapıyor. İMF'siz IMF politikalarını adım adım, seçimlere yönelik hazırlıkların izin verdiği ölçüde hayata geçirmeye devam ediyor. Bir yandan da göz boyama taktiklerini ihmal etmiyor. Merkez Bankası brüt rezervlerindeki artışı büyük bir başarı olarak sunmaya çalışıyor. Erdoğan'ın da açıkladığına göre Merkez Bankası MB brüt rezervleri 136 milyar dolara çıkmış. İyi ama net rezerv açısından baktığımızda durum vahim. Eksi 51 milyar dolar. Yani MB borçlarını kapatmak için elindeki tüm parayı bile kullanırsa, 51 milyar dolarlık açık kalıyor.

Brüt rezerv, swap, kredi, altın, borç, bankaların zorunlu karşılıkları vs. kalemlerden oluşuyor. Gerçek anlamda rahatlatacak uzun vadeli borç para için ise seçim sonrası bekleniyor. Erdoğan ne yapsa, ne kadar yüksek faize razı olsa da uzun vadeli borç bulamıyor. Ama seçimleri atlatmaya yeteceğini düşündüğü bir borç birikimi sağlamış durumda.

BÜYÜK YOKSULLAŞTIRICININ BÜYÜK KURNAZLIĞI

AKP iktidarının büyük yoksullaştırıcı olarak nasıl bir kurnazlık içinde olduğunu anlamak için 2017'den itibaren günümüze kadar toplam üretimden emeğin ve sermayenin aldığı payları incelemek yeterli. AKP iktidarında emekçilerin üretimden aldıkları pay sistematik olarak azaltıldı. Ama seçim dönemleri geldiğinde geçici olarak emeğin payında artış, doğal olarak sermayenin payında azalma oldu. Seçimin ardından hızla emeğin payı tekrar düşürüldü.

En çarpıcı örneği son genel seçimlerde yaşandı. 2022 yılında emekçilerin üretilen toplam üretimden aldığı pay yüzde 26,5'e kadar gerilemişti. Bunun karşısında sermayenin toplam kârı yüzde 54,5 olmuştu. İstibdadın iyice köşeye sıkıştığı, Cumhurbaşkanlığı ve Meclis genel seçimlerini kaybetme olasılığının yüksek olduğu 2023 yılının üç çeyreklik dönemi kapsayan tablosuna göre Ocak-Mart döneminde emekçilerin payı yüzde 38'e fırlarken sermayenin payı yüzde 38,02'ye kadar düşmüştü. Seçimlerin ardından ise Temmuz-Eylül döneminde ücretlilerin payı yüzde 32,2 kadar gerilerken sermayenin payı yüzde 47'ye kadar çıktı.

Verilerin de gösterdiği gibi AKP iktidarı emekçilerin ağızına bir parmak bal çalarak seçimlere giriyor. Sonrasında ise sermayenin vurgununa alan açıyor. Bakalım bu seçimde bu kurnazlığını ne kadar uygulayabilecek, halkımız bu kurnazlığa ne kadar prim verecek?

CUMHUR İTTİFAKI NE YAPACAK?

Erdoğan'ın "yüzde 50 artı 1 değişmeli" çıkışına Bahçeli'nin itirazı sonrasında iki liderin buluşması bekleniyordu. Görüşme ancak 29 Kasım'da yapılabildi. Yaklaşık bir saat süren görüşmeden iki sonuç çıktı. İlk olarak yüzde 50 artı 1 konusunu, taraflar farklı görüşlerini koruyarak dondurmaya karar vermişler. İkinci olarak da yerel seçimlerde işbirliğini sürdürmek için ilkesel olarak anlaşmışlar. Sızdırılan bilgilere göre toplamda üç büyükşehirde MHP adayları, diğer yerlerde AKP adayları desteklenecek. İstanbul, İzmir ve Ankara'da ise AKP adayları seçime girecek ama adaylar MHP ile ortak belirlenecek. Büyükşehir statüsü olmayan illerde ve ilçe belediyelerinde de ortak olacaklar. Yerelerde hangi parti güçlüyse o partinin listesinden seçime girilecek. AKP, Osmaniye için ise Bahçeli'ye jest yapmak adına burada MHP adayını destekleyecek. Adayları ve hangi partiden girileceğini belirlemek üzere komisyon görüşmeleri devam edecek.

MİLLET İTTİFAKI NE YAPACAK?

Özgür Özel en sonunda resmen de Akşener'i ziyaret ederek yerel seçimlerde işbirliği yapmayı teklif etti. "İttifak kelimesi yoruldu. Yerel seçimler için işbirliği yapalım" dedi. Akşener de teklifi Genel İdare Kurulu GİK'te görüşeceklerini söylemişti. 4 Aralıkta toplanan GİK, CHP ile işbirliğini oy çokluğuyla reddetti. Her yerde tek başına seçime girmeye karar verdi. Oylamada 14 kişi CHP ile ittifakı savunmuş. 35 kişi hayır oyu vermiş. Yaklaşık yüzde 28 oranında bir muhalefet ile karar alınabilmiş. Bu çok büyük bir oran. Kararın açıklanmasının ardından Özel karara saygı duyduklarını, iş birliğini tabanda arayacaklarını açıkladı.

İyi Parti'de bir süredir mali yolsuzluk iddialarıyla devam eden tartışmada Ümit Dikbayır, partiyi basın önünde küçük düşürmekle suçlanarak disiplin kurulunun oy birliği ile partiden ihraç edildi.

İYİ PARTİNİN HESABI

İyi Parti yönetiminin son derece akıl dışı ve sorumsuz bir hesap içinde olduğu görülüyor. GİK kararının arkasında, belki de genel seçimlere de uzanan bir şekilde, CHP kazanmasın, hatta elindeki belediyeleri de kaybetsin, CHP başarısız olursa dağılır ve seçmenlerini biz alırız diye bir hesap var. Bu şekilde ilk elde ana muhalefet olma, uygun bir fırsat çıkarsa da iktidara gelme hayali var. Akşener bunu açık açık savunmuş. Bu deli saçması, hiçbir temeli olmayan bir akıl yürütme. Bu siyaseti bilmemek, CHP'yi tanımamak, anlamamak demek.

İkinci bir gerekçe olarak ise yerel seçimlere tek başlarına girerlerse kısa vadede Erdoğan'dan bıkan kitlenin kendilerine yönelceğini düşünüyorlar. AKP'den kopan bu kitlenin, "Erdoğan yine de CHP'den iyidir" diyerek bir türlü İyi Parti'ye yönelmediğini, dönüp tekrar AKP'ye oy verdiğini düşünüyorlar. Bu da deli saçması bir fikir.

Bu düşüncenin altında gizli bir emel olarak da, özellikle Akşener'in kafasında, "Biz böylece AKP'ye önemli bir olanak da sağlamış oluyoruz. Erdoğan da acaba MHP yerine bizi tercih eder mi?" umudu var. Bu beklenti Cumhur İttifakı içinde yüzde 50 artı 1 tartışması yaşanması ile tetiklenmiş olabilir. Başka bir açıdan da MHP'nin çok katı bir tutumu olduğu ve AKP'nin belirli adımlarını engellediği, kendilerinin daha uyumlu olabileceklerini de düşünüyorlar. Ama bunun da bir karşılığı yok. AKP MHP işbirliği sürüyor. Çünkü AKP, MHP'ye mecbur. Hatırlatalım, daha önce Erdoğan Bahçeli'ye "Tak sepeti koluna herkes kendi yoluna" diyecek kadar sert bir çıkış da yapmıştı. Ama bu bir ay bile sürmedi ve tekrar daha sıkı işbirliğine yöneldi.

Başka bir açıdan bakıldığında, İyi Parti yönetiminin CHP ile ortaklığı bozma politikasının çıkmaz olduğunu bilen, gören ama olsun bu politika uygulansın, Akşener rezil olsun ve istifa etmek ya da devrilmek durumuna düşsün, biz partinin başına geçelim diye düşünenlerin olduğu da varsayılabilir.

İYİ PARTİNİN KARARI VE OLASILIKLAR

Akşener'in CHP ile işbirliği yapmama politikası esas olarak Erdoğan'ın işine yarıyor. Kendi tabanında ve genel olarak laikliği savunan halkta "İhanet ediyor" fikri baskın olacaktır. CHP de bunu işleyecektir. İyi Parti tabanı da büyük ihtimalle Akşener'e uymayacaktır. Zaten tek başlarına herhangi bir yeri kazanma şansları görülüyor. Ayrıca İmamoğlu için o kadar övgü dolu konuşmalar yapan, sarmaş dolaş pozlar veren, cumhurbaşkanı adayı olması için bastıran Akşener, şimdi İmamoğlu'na oy vermeyin diyecek. Aynı şey Mansur Yavaş için de geçerli. Sadece bu tutarsızlıklar bile İyi Parti tabanının Akşener'in çağrısına uymasının zor olduğunu gösteriyor.

HEDEP'İN SEÇİM TUTUMU

Parti MYK'sı toplanarak yerel seçim politikasını ele aldı. 4 Aralıkta 81 ilde seçimlere tek başına girme kararı alındığı açıklandı. Açıklamada "Halkımız en küçük ilçede bile kendi adaylarımızla seçime girme eğilimi taşıyor, bu eğilimi dikkate alıyoruz, her yerde aday çıkaracağız ama son kararı Parti Meclisi verecek" dendi. Anlaşılan HEDEP yönetimi el yükselterek seçim pazarlıklarında daha fazla pay kapmaya çalışıyor. Çünkü bir yandan tek başına her yerde aday göstermek için çalışıyoruz diyor ama diğer yandan son kararı PM verecek diyor.

ÖZDAĞ HAMLE YAPIYOR

Yerel seçimler için harekete geçenlerin arasında Zafer Partisi Genel Başkanı Ümit Özdağ da var. Özel'in İyi Partiye işbirliği çağrısı yaptığı sırada Özdağ "İyi Partiye sesleniyorum. CHP'nin teklifini reddedin. Milliyetçiler olarak birleşelim. Üçüncü yol olarak ortaya çıkalım. Sizin oyunuz yüzde 7,5 görünüyor. Bizimki yüzde 6,5. İki parti bir araya geldiğinde milliyetçi bir odak oluştururuz. Genel seçimlere hazırlık yapmış oluruz" diye açıklama yaptı. İyi Parti GİK kararıyla CHP teklifini reddedince 5 Aralıkta tekrar açıklama yaptı. "İyi Partiye tekrar çağrıda bulunuyorum. Türk milliyetçisi iki parti olarak bir araya gelelim. Türkiye'nin çıkışı oluşturacağımız milliyetçi ve Atatürkçü blok ile olabilir" dedi. Özdağ, bu şekilde AKP ve CHP ikilemini kırabiliriz diye vurguluyor.

Özdağ'ın, İyi Partinin tabanının dağılacağı varsayımı ile hareket ettiği düşünülebilir. Çünkü görünen o ki şu an her lider kendince mantıklı hamleler yapıyor, fakat bir tek Akşener yanlış teşhisler üzerinden büyük oranda duygusal tepkiler vererek karar alıyor. Bu gidişle beceriksiz kaptan, gemisini kayalara oturtan kaptan durumuna düşebilir.

LİBYA TEZKERESİ UZATILDI

Libya tezkeresi 24 aylığına uzatıldı. Mecliste önemli bir sorun ya da tartışma yaşanmadı. AKP, MHP, İyi Parti ve Saadet Grubu tezkereye evet dedi. Saadet Grubu, Saadet Partisi ve Gelecek Partisi milletvekilleri tarafından oluşturuluyor. Yeniden Refah ve Deva da tezkereyi destekledi. Tezkereye CHP ve HEDEP hayır oyu verdi. Tezkere oylaması klasik dizilişin tekrar ettiğini gösteriyor. CHP içinde AKP'nin Libya müdahalesinin Atatürkçü dış politika anlayışına karşı olduğu gerekçesi ile karşı oy kullananların olduğu düşünülebilir.

AKP'nin Libya politikası pratik olarak yenil-

di. ABD'nin politikasından ayrı baş çekmeye çalışmışlardı. Rusya ile çok dolaylı bir işbirliğine de girdiler. Suriye'de olduğu gibi, Rusya Türkiye'ye belirli bir aşamaya kadar yol verdi. Hafter'e karşı harekete geçen Türkiye ve taraftarları Hafter'i yenemedi. Yalnızca ülkenin Trablus merkezli bölgesini elde tutabildiler. Bu arada Türkiye yanlıları da bölündü. Trablus'taki hükümette Türkiye ile arası iyi olanların bir kısmı koltuklarını kaybetti. Bu politikada Türkiye yalnızca Doğu Akdeniz'de Münhasır Ekonomik Alan anlaşması yapabilmış oldu. Anlaşma önemli bir kazanım oldu ama imza atan bakan bile hükümetteki yerini koruyamadı.

TTB'DE KAYYUM

Türk Tabipleri Birliği yönetimi mahkeme kararıyla görevden alındı, yerine kayyum atandı. Bu karar bağımsız meslek örgütlerine, demokratik kitle örgütlerine yönelik antidemokratik bir müdahaledir. AKP'nin bu saldırısı tüm dernekler, demokratik kitle örgütleri, sendikalar için despotik bir tehdit anlamına geliyor. Burada dikkat edilmesi gereken konu, TTB yönetiminin görevden alınmasına karşı çıkmanın tek başına Şebnem Korur Fincancı'nın açıklamalarına katılmak, açıklamaların içeriğini savunmak anlamına gelmediğidir. Bu hukuk devletini savunmak ile ilgilidir. Fincancı'nın açıklamalarını kabul etmeyen, yönetim anlayışını beğenmeyen doktorlar örgütlenerek TTB yönetimini değiştirebilir. Bu TTB'nin iç işleyişi ile ilgilidir. Seçilmiş yönetimlere saygı göstermek, yönetim değişikliğinin demokratik, meşru hukuk devleti işleyişi içinde yapılmasına yol vermek gerekir.

SİYONİZM KATLEDİYOR

Filistin'de geçici ateşkesin bitmesinin ardından İsrail yeniden hiçbir savunması olmayan Gazze'yi havadan bombalamaya başladı. İsrail yönetimi güvenli bölge ilan ettiği ve Gazze halkının gitmesini istediği Güney Gazze'yi de bombalamaya başladı. Bölgeye kara harekâtı başlattığını duyurdu. Her gün siviller ölüyor. Çocuklar ölüyor.

Dünya halkları gözündeki vahşi imajını biraz olsun değiştirmeye çalışan Amerika, İsrail saldırıları yeniden başlamadan önce ateşkesin uzamasını istedikleri yönünde sahte açıklamalar yapmıştı. Şimdi ağız değiştirerek İsrail katliamlarına onay veriyor. Beyaz Saray sözcüsü "İsrail'in Gazze'de sivilleri kasıtlı olarak bombaladığına dair hiçbir kanıt yok" dedi. Bu çok feci bir şey. Bundan daha büyük bir onay olamaz. İsrail zaten tüm saldırıdığı yerleri "Hamaslılar vardı" diye bombalıyor.

Diplomatik ve moral açıdan Filistin halkına çok kıymetli destek verenler dışında direnişi doğrudan destekleyebilen, İsrail'e ve ABD'ye fiilen de dur diyebilecek, İsrail ile tüm ticari ve diplomatik ilişkilerini kesecek devlet ya da devletler maalesef henüz yok. Ama halk hareketleri bakımından tepkiler büyüyor. Batılı ülkelerdeki halk hareketleri Müslüman halkların yaşadığı ülkeleri çok geride bırakmaya başladı. Batı ülkelerinde başlayan hareketlerin önemli bir bölümü oradaki göçmenlerden oluşuyor denilebilir belki ama, görünen o ki çok geniş halk kitleleri harekete geçmeye başladı. Göçmenler dışında doğrudan o ülkelerin vatandaşları da harekete geçiyor.

Müslüman ülkelerde hareketlerin az olmasının bir nedeni "Bizim devletimiz zaten Filistin'i destekliyor" fikri olabilir. Ama bu durumda Müslüman halkların devletleri daha ileri tepkiler vermek için baskı altına alınmamış oluyor.

İsrail'in devletler düzeyinde karşılaştığı tepkinin zayıflığını anlatan, Dünya halkları ve Müslüman ülkeler açısından çok iç sızlatıcı bir örnek Dünya İklim Zirvesinde yaşandı. BAE Dubai'de toplanan zirveye İsrail Cumhurbaşkanı Herzog katılabildi. Bir tek İran tepki göstererek toplantıdan çekildi. Katılan diğer ülkeler hiçbir tepki göstermedi. Herzog Arap ülke liderleri ve Erdoğan ile kapanıştaki toplu fotoğrafta bile yerini alabildi. Oysa Katar, Almanya Cumhurbaşkanı Steinmeier'i 4 saat uçakta bekletmişti. Steinmeier'in İsrail'i destekleyen açıklamaları yüzünden bekletildiği biliniyor. Yapmak istenirse yapılabilir demek ki.

Yemen'de yönetimde olan Husiler Kızıl Deniz'de bir Amerikan savaş gemisine ve İngilizler başta olmak üzere İsrail'i doğrudan destekleyen ülkelerin ticari gemilerine dron ve füzelerle saldırdı. Yemen'in saldırıları Kızıl Deniz güvenliğini tehlikeye düşürüyor diye Amerika müttefiklerine çağrı yaptı. Bölgeye askerî bir yığınak söz konusu olabilir.

FİLİSTİN VE AYDINLAR

Filistin konusunda sosyalist, sosyalizan, ilerici, devrimci bazı aydınların içinde bulunduğu kafa karışıklığı, genel olarak ilerici, yurtsever kesimleri de etkiliyor. Aynı durum NATO ilişkileri açısından da geçerli.

7 Ekim isyanı başladığında Merdan Yanardağ Tele 1'de yaptığı yayında maalesef Filistin'i suçladı. Direnişin ulusal bir isyana döndüğünü, bütün direniş örgütleri tarafından desteklendiğini görmezden gelerek Hamas'ın siyasal İslâmcı yönünü ön plana aldı. Hamas'ın İslamo-faşist bir hareket olduğunu, Erdoğan ile de yakın ilişkileri olduğunu vurguladı. Bunları yaparken tabii ki İsrail'i de kınadı. Benzer açıklamalar Ümit Özdağ ve Akşener tarafından da dile getirildi. İsrail hastane saldırılarını başlatınca Yanardağ'ın Hamas karşıtı tonlaması azaldı ama sürüyor.

Merdan Yanardağ, sol hareketin ve CHP tabanının önemli bir bölümünün; sosyalist örgütlerin de hitap ettiği kesimlerin üzerinde önemli bir etkiye sahip. Yanardağ, Ukrayna konusunda çok olumlu tutum takınarak ilericiler ve yurtseverler arasında ön plana çıkan bir gazeteciydi, Filistin konusundaki bu kötü tutumu maalesef belirli bir kesimi kötü etkiledi, etkiliyor.

NATO konusundaki kafa karışıklığını yayan isimlerden biri de maalesef Yavuz Alogan oldu. Şu sıralarda Türkiye üzerine yazarak sosyalist örgütlere çatıyor. "NATO'dan çıkmak, Batı'dan kurtulmak hayallerini boş verin. Esas iş Erdoğan'dan kurtulmaktır. Erdoğan rejiminden kurtulmaktır. O devleti zaten bozmuştur, tarikatları doldurup ümmet toplumuna döndürüyor bizi. Strateji Erdoğan'a karşı olmalıdır. NATO'dan çıkmak, Batı'dan uzaklaşmak Erdoğan'a yarar. NATO'dan çıkmayı, Batı'dan uzaklaşmayı Çin ve Rus emperyalizmi savunuyor" diye yazılar yazıyor bu aralarda. Bu bakış açısı CHP'nin sağa açılmasına yol açan temel bir sapmaydı. Ulusal kurtuluş, toplumsal kurtuluş mücadelesini emperyalizmin gölgesinde vermeyi savunan bir anlayış halka ne fayda sağlar ki?

Filistin konusunda Merdan Yanardağ çizgisinin bir versiyonu da ne yazık ki Hazal Yalın'dan geldi. 7 Ekim isyanı başladığında Telegram kanalındaki tartışmalar sırasında, "Hamas'ın da yaptığı düzgün bir şey değil. Sivillere de saldırıyor" dedi. Bu açıklamasına gelen itirazların ardından, "İsrail'in kuruluşu bir kötülüktür. Soykırım yapıyor. Yerleşimci bir sömürgeciliktir" dedikten sonra Lenin'den şu alıntıyı yaptı: "Tarihteki her adaletsizliği, haksızlığı düzeltmek bizim işimiz değildir. Güncel olan haksızlıkları düzeltiriz. Ama tarihte olmuş her haksızlığı çözmek için yola çıkarsak kayboluruz." Şimdi bu açıklama çok doğru temelleri anlatıyor. Fakat bunu Filistin için kullanmak günümüzde devam eden Filistin Direnişini yok saymak, İsrail'in oldubittilerini kabul etmek anlamına gelir.

Yine okurları tarafından Filistin konusunda ayrıntılı yazılar yazması için sıkıştırıldığı başka bir tartışmada, "Ben Rusya uzmanıyım. Filistin uzmanı değilim" diyerek kendini savunmuştu. Fakat sonrasında dayanamadı ve art arda 4 Filistin yazısı yazdı. Yazılarında

en temel konularda çok uzun Lenin, Troçki, Mao, Ali Şeriatî, Clausewitz alıntıları yaptı. Ama temel tezinin esasları şöyle: "Hamas hain bir örgüttür. Zamanında Suriye'yi sattı. İslâmcıdır. İslâmcılar vatanı savunamaz. Ümmetçidirler çünkü." Tezine dayanaklarından biri olarak da tamamen yanlış bir bilgiyi kullandı: "Hamas İsrail'i tanımıyor, iki devletli çözümü kabul etmiyor" dedi. Oysa Hamas defalarca İsrail'i tanıdığını, iki devletli çözümü savunduğunu açıklamıştı. Ayrıca Oslo'dan bu yana süren müzakere süreçlerinde genel olarak görüşmeleri desteklemiş, ancak 7 Ekim tarihinde bir ulusal isyanı tetiklemişti.

Yine tezlerine devam edelim. 7 Ekimi değerlendirirken "Bu tamamen askerî bir bakış açısıdır. İsrail zaten yenilemez. Çünkü nükleer bir güçtür. Ama Hamas halkını kırıma, bombalanmaya mahkûm etti. Bunun sosyal temeli de nedir? Bu savaştan yarar sağlayan lümpen proletaryadır."

İnsanın içi eziliyor. Hazal Yalın'ın, bu kadar seçkin teorisini ve kendisinin bu kadar büyük bir bilgi birikimini haksız bir bakış açısını savunmak için kullanmasını akıl almıyor. Diğer iki aydının Filistin ve NATO konusundaki çarpık bakışları Hazal Yalın'ın tezleriyle de birleşince önemli bir kırılma, kafa karışıklığı oluşturuyor.

Bu bakışların altında özel olarak Hamas düşmanlığı var. Ama Hamas'a düşmanlığın altında da onun AKP/Erdoğan ile dost olması yatıyor. Bu doğru. Hamas ile Erdoğan yakın ilişkilere sahip. Ama Erdoğan İsrail ile barışmak amacıyla onları satmaya karar vermişti. İsrail ise başlarda işbirliği yaptığı Hamas'ı baş düşman ilan etti. Netanyahu'nun "Hamas'ı güçlendirmek İsrail'in ulusal çıkarıdır" diye eski demeçleri var. Ama şimdi aynı Netanyahu, "Hamas'ı yok etmeden durmayacağız" diyor. Başka bir açıdan Filistin Direnişinin ilerici kolları da, örneğin Filistin Halk Kurtuluş Cephesi FHKC de Hamas'la aynı direniş cephesinde birlikte savaşıyor. Ve 7 Ekimde başlayan Aksa Tufanı operasyonu derhâl Filistin Ulusal İsyanına dönüştü. Hiç olmazsa bu kadarına saygı duymak gerekir. Olaylara, gelişmelere tarihsel materyalizmin ışığında, diyalektik yönden bakmak; emperyalizmin zayıfladığı dönemin yeni konumlanışlarını görmek gerekir.

Erdoğan'a, AKP'ye, gericilere karşı mücadele etmek demek, Erdoğan'a karşı olan herkesle işbirliği yapmak, Erdoğan ile dost olan herkese düşman olmak demek değildir. Türkiye'nin somut koşullarını, dünyadaki güç dengelerini, Türkiye'nin bulunduğu ara güç pozisyonunu, emperyalizme karşı mücadele eden güçlerin somut durumlarını görmek; büyük resmi dikkate almak gerekir. Gericiler ile mücadele; onları besleyen, büyüten emperyalizm ve işbirlikçilerine karşı mücadeleden ayrılmaz. Yoksa ilerici mücadele özünü yitirir, halkla buluşamaz. Emperyalizmin etki alanından çıkamaz.

Başta aydınlar olmak üzere bütün halkı Vatan Cumhuriyet Emek çizgisinde kazanmak için ulusal demokratik güçlere büyük görev düşüyor.

LATİN AMERİKA'DA SINIR ANLAŞMAZLIĞI

Venezüella ile Guyana arasında yaklaşık 200 yıllık sınır anlaşmazlığı sorunu olan Essequibo bölgesi ile ilgili tansiyon yükseliyor. Venezüella bölgenin ve bölgede yaşayan halkın kaderiyle ilgili halkın görüşünü almak üzere referanduma gitti. Referandumda Essequibo bölgesi ile ilgili nasıl bir yol izleneceğine karar vermek için halka beş soru yöneltildi. Halk oylamasına göre Venezüella halkı Essequibo'nun Venezüella'ya ait olması gerektiğine, bölgede yaşayan halka Venezüella pasaportu verilmeye başlanmasına, Uluslararası Adalet Divanı UAD'ın konu hakkında karar vermeye yetkisi olmadığına ortalama yüzde 96 destekle ülke yönetimine onay verdi.

Brezilya ordusu da bölgeye yığınak yaparak gelişmeleri yakından izliyor.

Tartışmalı bölge Essequibo nehrinin batısı ile Venezüella sınırı arasındaki bölgeyi kapsıyor. Toplamda İngiliz Guyanası'nın topraklarının üçte ikisini kapsıyor. Bölge halkı genel olarak kendisini Venezüella halkından sayıyor.

Bölge sömürgecilik döneminde İspanya, Hollanda ve İngiltere arasında da tartışmalara yol açmış. Venezüella'nın 1821 yılındaki bağımsızlık ilanı sırasında bölge ülkenin kuruluşunda temsil edilmiş. Ülkenin bağımsızlığının ilanından sonra güçlü İngiliz İmparatorluğu karşısında Venezüella "Monroe Doktrini-Amerika Amerikalıdır" anlayışı içinde ABD'den yardım istemiş. Fakat 1899 yılındaki Paris Tahkimi kararıyla bölge İngiliz İmparatorluğuna bırakılmış. Venezüella kararı kabul etmemiş. Ama gücü yetmediği için toprakları alabilecek bir hamle yapamamış.

Paris Tahkiminden yaklaşık 60 yıl sonra ortaya sınır kararının haksız verildiğine dair belgeler çıkınca Venezüella tekrar harekete geçmiş. Konu en son Birleşmiş Milletler gündemine gelmiş. 1966 yılındaki anlaşmaya göre taraflar adil bir çözüm için barışçı yollarla uluslararası hukuk arayışına girmiş. Bu dönemde İngilizler Guyana ve komşusu Surinam'ın haklarını ve bağımsızlıklarını tanıyınca mesele daha da karmaşık bir duruma gelmiş.

Tartışma BM Genel Sekreterinin yönlendirmesi ile Uluslararası Adalet Divanının gündeminde. Karar verilmesi yıllar sürecektir. Venezüella kararın adil olmayacağını düşünüyor. Guyana ise tarihsel olarak kendisinin lehinde yapılan anlaşmalara dayanıyor. Şu an bölge fiilen Guyana yönetiminde.

Tartışmaların hızlanmasındaki temel gücün bölgede dünyanın en zengin dördüncü petrol kaynaklarının bulunması olduğu düşünülüyor. Ayrıca yaklaşan Venezüella seçimleri için de Maduro'nun elinde yeni bir koz olarak gündemde. Ordusu olmayan Guyana gelmek isteyen bütün ülkelere çağrı yaparak ülkede askerî üs kurabileceklerini açıkladı. Bu arada birçok şirkete petrol arama ruhsatı da verdi. Brezilya da bölgenin Venezüella yönetimine geçmesine karşı. Tartışma nasıl şekillenecek göreceğiz.

RUSYA TÜRKİYE İLİŞKİLERİ

Putin 4 Aralıkta verdiği bir demeçte “Türkiye ile Rusya ilişkilerini en yüksek düzeyde götürüyor ve iki taraf da iyi ilişkileri geliştirme konusunda kararlı. Enerjide de, diğer ticari ilişkilerde de çok iyi bir ilişkimiz var” dedi. Bölge genelinde çok yönlü gerilim ve tartışmaların yaşandığı günlerde gelen önemli bir açıklama olarak not ediyoruz.

UKRAYNA CEPHESİ

NATO Genel Sekreteri Stoltenberg, “Ukrayna’ya desteğimiz devam edecek, ama şimdiden uyarıyorum, Ukrayna’dan gelebilecek kötü haberlere hazırlıklı olalım” diye konuştu. Cephe hatlarından da ufak ufak bu açıklamayı destekleyecek haberler gelmeye başladı.

Ukrayna yönetimi arasındaki bölünmeye ilişkin ifşaatlar da geliyor. Ukrayna Genelkurmay Başkanı Zalujniy’in çok uzun süredir Rusya Savunma Bakanı Gerasimov ile görüştüğü haberleri dolaşiyor.

Zelenski daha önce 2024’te yapılması gereken seçimleri iptal ettiğini, bu koşullarda seçim yapılamayacağını duyurmuştu. Fakat sızdırdığı haberlere göre, eğer Zalujniy aday olmayacağını garantisini verirse seçimleri yapabiliriz diye açıklamalar yapmaya başlamış.

Zelenski’ye yakın isimlerden 2022’deki İstanbul barış görüşmelerinde barış anlaşması yapmanın mümkün olduğunu, Rusya’nın sadece Ukrayna’nın tarafsız kalmayı garanti etmesi karşılığında savaşı keseceğini fakat o günlerde Kiev’e gelen dönemin İngiltere Başbakanı Boris Johnson’un Kiev yönetimine “kesinlikle barış anlaşmasını imzalamayın, savaşa devam edin” diye baskı yaptığını o yüzden anlaşmanın sağlanamadığı açıklamaları geldi. Açıklamadan birkaç gün sonra da bir milletvekili “Buça Katliamını barış görüşmelerini bozmak üzere İngiltere’nin yaptığını” da söyledi.

Ortaya çıkanlar emperyalistlerin nasıl insanlıktan çıkmış canavarlara dönüştüğünü gözler önüne sermesi bakımından ibretlik. Bir başka açıdan da Ukrayna’daki faşist yönetimin iç bölünmelerinin derinleştiğini de gösteriyor.

Bu koşullar altında durum değerlendirmesi yapan Putin ise barış müzakerelerine hazır olduklarını bir kez daha duyurdu.